

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **K. F.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 11. 2015, č. j. CPR-5958-15/ČJ-2015-930310-V231, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2016, č. j. 1 A 98/2015 – 27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím změnila rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 8. 1. 2015, č. j. KRPA-336287-40/ČJ-2014-000022. Žalobci bylo pravomocně uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/ 1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“). Žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie po dobu dvou let. V reakci na předchozí zrušující rozsudek Městského soudu v Praze žalovaná vypustila z rozhodnutí část výroku ve znění „*současně se podle § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., stanoví doba k vycestování z území České republiky do 30 dnů po odpadnutí důvodů znemožňujících vycestování cizince podle ustanovení § 179 zákona č. 326/1999 Sb.*“

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Městského soudu v Praze, v níž namítal zejména nerespektování právního názoru vysloveného ve zrušujícím rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2015, č. j. 2 A 51/2016 - 26.

[3] Soud žalobu zamítl. I přesto, že žalovaná proti předchozímu zrušujícímu rozsudku nepodala kasační stížnost a je tímto rozhodnutím vázána, neznamená to, že by v dalším řízení nemohla vycházet z judikatury Nejvyššího správního soudu zpřesněné v mezidobí, která se sice netýkala přímo posuzované věci, ale její obecnost je zjevná a typově na rozhodovaný případ dopadá. Vypustila-li žalovaná výrok správního rozhodnutí o stanovení lhůty k vycestování, vyhověla rozsudku městského soudu, jímž byla vázána, přičemž svůj právní názor opřela o závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2015, č. j. 2 Azs 206/2015 - 31. K povaze správního vyhoštění pak odkázal na argumentaci obsaženou v tomto rozhodnutí

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, a to z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje zrušení rozsudku městského soudu spolu s vrácením věci k dalšímu řízení, případně zrušení rozhodnutí správních orgánů a vrácení věci k novému projednání.

[5] Podle stěžovatele správní orgány nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nepřihlédly ke specifickým okolnostem řešeného případu a nešetřily oprávněné zájmy účastníka řízení, jež byly povinny zjistit s o to větší zodpovědností s ohledem na skutečnost, že se jedná o řízení vedené z moci úřední, v němž má být účastníkovi uložena povinnost.

[6] Dále uvádí, že soud řádně nevypořádal všechny žalobní námítky, respektive nesouhlasí se způsobem, jakým tak učinil. Za nesprávný považuje názor soudu i žalované, že správní orgán může nové rozhodnutí opřít o mezitím precizovanější judikaturu Nejvyššího správního soudu a nerespektovat tak striktně vymezený právní názor vyslovený ve zrušujícím rozsudku městského soudu. Ač je judikatura Nejvyššího správního soudu precizovanější, nelze ji vztáhnout ke každému rozhodnutí. V posuzované věci soud nerespektoval dikci § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

[7] Rozhodnutí žalované považuje za vnitřně rozporné. Vztahují-li se na stěžovatele důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců, nelze setrvávat na uložení předmětného vyhoštění. Povinností žalované bylo vydat nové rozhodnutí o správním vyhoštění. Pokud žalovaná pouze vypustila výrok o lhůtě k vycestování, svou chybu nezhojila, ba naopak. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 8. 2015, č. j. 2 A 51/2015 - 26, stanovil, že doba k vycestování musí být stanovena konkrétním časovým údajem a po pominutí důvodů znemožňujících vycestování následně žalovaná vydá nové rozhodnutí. Soud neuvedl, že by postačovalo vypuštění výroku o lhůtě k vycestování. Rozsudek městského soudu je proto nepřezkoumatelný a nezákonný. Stěžovatel považuje za tristní, pokud správní orgán rozhodoval, přestože nebylo vydáno nové závazné stanovisko.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnuje průběh předchozích řízení a své vyjádření k žalobě. Je přesvědčena o správnosti svého postupu a navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je přípustná. Její důvodnost Nejvyšší správní soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnosti není důvodná.

[11] Stěžejní je v posuzované věci otázka, zda žalovaná postupovala správně, jestliže se řídila odlišným právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu vydaném poté, co městský soud zrušil její předchozí rozhodnutí a vrátil jí věc k dalšímu řízení.

[12] Konkrétně Městský soud v Praze v předchozím kasačním rozsudku ze dne 31. 8. 2015, č. j. 2 A 51/2015 - 26, uvedl, že doba k vycestování musí být stanovena konkrétním časovým údajem, a nikoli vágním a nekonkrétním, jakým bylo odpadnutí důvodů znemožňujících vycestování. Vzhledem k závaznému stanovisku Ministerstva vnitra týkajícímu se důvodů znemožnění vycestování cizince není možné konkrétně stanovit přesnou dobu vycestování cizince a je třeba po odpadnutí těchto důvodů vydat nové rozhodnutí.

[13] Nejvyšší správní soud následně v rozsudku ze dne 9. 10. 2015, č. j. 2 Azs 206/2015 - 31 dospěl k závěru, že „*z ustanovení § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců přitom nerybývá, že nezbytnou součástí výroku rozhodnutí o správním vyhoštění musí být i stanovení lhůty, ve které je cizinec povinen vycestovat. Požadavek na stanovení lhůty k vycestování cizince, kterému bylo uloženo správní vyhoštění, je zakotven toliko v ustanovení § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, kterýžto však pojednává o faktické povaze správního vyhoštění, nikoliv o náležitostech rozhodnutí o správním vyhoštění. Z toho lze dovozovat, že neurčitost stanovení lhůty pro vycestování cizince nezpůsobuje nezákonnost takového rozhodnutí, ale spíše jeho faktickou nevykonatelnost.*“ Dále uvedl, že „*Jelikož pro účely realizace správního vyhoštění (a tedy pro vykonatelnost rozhodnutí o správním vyhoštění), je za výše popsané situace nutné stanovení lhůty, která musí být určena jednoznačným způsobem v rámci rozmezí 7 až 60 dnů, odkazuje zákon o pobytu cizinců v ustanovení § 120a odst. 5 na institut nového rozhodnutí dle § 101 správního řádu. Po odpadnutí překážky vycestování představované negativním závazným stanoviskem stran možnosti vycestování je proto třeba vydat nové rozhodnutí podle § 101 písm. e) správního řádu.*“

[14] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. platí, že „*[p]rávním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*“ Vázanost soudem vysloveným názorem pak plyne rovněž ze samotného kasačního principu, ovládajícího jak řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, tak řízení o kasační stížnosti.

[15] Závaznost kasačního rozhodnutí soudu však není bezvýjimečná. Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře připouští, že správní orgán je oprávněn odchytil se od zrušujícího rozsudku v téže věci pouze ve výjimečných případech. V rozsudku ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002 - 25, č. 442/2005 Sb. NSS, soud zdůraznil, že „*[p]rávní názor soudu nelze ponižovat na pouhou ‚námitku‘ [...], o níž by správnímu orgánu bylo v dalším řízení umožněno uvážít, tj. kterou by žalovaný mohl i odmítnout, ale je třeba na něj nahlížet jako na pravidlo, jež je určujícím pro další kroky správního orgánu i pro úvahy, o něž bude správní orgán opírat závěrečné hodnocení zjištěných skutkových okolností. Prolomení povinnosti správního orgánu být vázán právním názorem soudu přichází v úvahu výjimečně, a to pouze tehdy, pokud v průběhu dalšího správního řízení po zrušení rozhodnutí správního orgánu byla učiněna nová skutková zjištění nebo pokud došlo ke změně právní úpravy, podle níž má být věc posuzována*“ (obdobně např. rozsudek ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003 – 56, publ. pod č. 352/2004 Sb. NSS).

[16] Rozšířený senát následně v usnesení ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, publ. pod č. 1723/2008 Sb. NSS, uvedl, že průlom v závaznosti zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu v téže věci může nastat i při podstatné změně judikatury, a to na úrovni, kterou by byl krajský soud i každý senát Nejvyššího správního soudu povinen akceptovat v novém rozhodnutí.

[17] Ač byly tyto závěry vysloveny ve vztahu k závaznosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, lze je aplikovat rovněž ve vztahu k závaznosti zrušujícího rozsudku krajského soudu (zde Městského soudu v Praze).

[18] Opačný závěr, tedy povinnost správních orgánů a konečně i městského soudu řídit se dříve vysloveným závazným právním názorem za situace, kdy v mezidobí došlo (byť v jiné, typově však obdobné věci) k formulaci odlišného právního závěru Nejvyšším správním soudem, by byl i v rozporu se zásadou procesní ekonomie a v konečném důsledku i s požadavkem na účinnou ochranu práv osob dotčených činností veřejné správy. Taková rozhodnutí by v případě podání kasační stížnosti a jejich přezkumu Nejvyšším správním soudem nemohla obstát, neboť i ten je (s výjimkou aktivace rozšířeného senátu) vázán svou předchozí judikaturou. Formalistické lpění na dodržení mezitím překonaného závazného právního názoru městského soudu by tak mělo jediný reálný efekt – prodloužení soudního i správního řízení ve věci.

[19] Z hlediska právní jistoty adresátů veřejné správy i její obecné kultivace je naopak žádoucí, aby správní orgány ve své činnosti v maximální možné míře respektovaly právní závěry soudů vyslovené ve skutkově a právně obdobných věcech.

[20] V nyní posuzované věci žalovaná nepostupovala nezákonně, řídila-li se pozdějším právním názorem Nejvyššího správního soudu, své závěry odůvodnila, včetně vysvětlení, proč za dané situace nemohla doslovně naplnit závazný právní názor vyslovený v předchozím zrušujícím rozsudku městského soudu.

[21] K námitkám, že správní orgány nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a že soud řádně nevypořádal všechny žalobní námitky, Nejvyšší správní soud nepřihlédl, neboť stěžovatel ani v doplnění kasační stížnosti na výzvu soudu neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje vytykané vady postupu správních orgánů, resp. městského soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, proto ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[23] O náhradě nákladů tohoto řízení rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovanou, v jejím případě nebylo prokázáno, že by jí v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jejím případě rozhodl tak, že se jí právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2016

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu